

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

M 2 0 2 5 3 1 1 2

JESENSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

≡ Izpitna pola 2 ≡

Esej

Četrtek, 27. avgust 2020 / 120 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri esej naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi esej, ki ste ga pisali.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pred esejem prepisite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

V sivo polje ne pišite.

M 2 0 2 5 3 1 1 2 0 3

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem, pri čemer se od zdravorazumskega premisleka poskusite dvigniti do filozofskega mišljenja, ki premisli tudi **izhodišča posameznega pogleda**.

Vprašanje stvarnosti

1. Razpravljajte o trditvi: Jezik je res del realnosti, vendar tisti del, ki za ljudi poimenuje in (so)ustvarja njihovo realnost.
2. Razpravljajte o trditvi: Nujnost obstaja v zunanji naravi, v svetu ljudi pa obstaja neomejena svoboda.
3. Razpravljajte o trditvi: Metafizika trdi, da za videzom (se pravi onkraj njega) obstaja prava realnost, a v resnici obstaja le tostranstvo, onostranstvo je samo prazna iluzija.

Vprašanje spoznanja

4. Razpravljajte o trditvi: Filozofija se res loteva vprašanj, na katera nam znanost ne more dati odgovora, vendar odgovori znanosti veljajo za vse ljudi, odgovori filozofije pa samo za posameznika.
5. Razpravljajte o trditvi: Moje mnenje je moja resnica.
6. Razpravljajte o trditvi: Dileme glede izvora spoznanja so nesmiselne, saj je predmet spoznanja na sebi nedostopen našim spoznavnim zmožnostim.

Vprašanje morale

7. Razpravljajte o trditvi: Bistvo nihilizma ni v zanikanju moralnih načel družbe, pravi nihilizem je v moralnih pravilih, ki onemogočajo dobro življenje posameznika.
8. Razpravljajte o trditvi: Vsako dobro dejanje je tako zaradi svojih posledic: tudi resnicoljubnost je dobra šele zaradi tega, ker omogoča, da ljudje, ki ji sledijo, lahko zaupajo drug drugemu.
9. Razpravljajte o trditvi: Moralen človek ne išče vrlini zunanjih zadoščenj: vrlina sama je že nagrada.

Posameznik in skupnost

10. Razpravljajte o trditvi: Ker so rezultati dela, ki sem jih ustvaril s svojimi talenti, moji, mi jih brez mojega privoljenja ne sme nihče odtujiti.
11. Razpravljajte o trditvi: Če je politik strokovnjak, tako kot zdravnik, politikov ne bi smeli voliti, temveč izbirati na podlagi njihove usposobljenosti.
12. Razpravljajte o trditvi: Pravična je kazen, ki ustreza teži zločina, ne kazen, ki ima najboljše učinke za družbo.

Filozofija religije

13. Razpravljajte o trditvi: Ker je versko občutenje močan in plemenit motiv znanstvenega raziskovanja, je nasprotje med vero in znanostjo ozkogledno. (Einstein)
14. Razpravljajte o trditvi: Ker je človek po naravi sebično bitje, brez vere v Boga, ki v posmrtnem življenju nagrajuje pravične in kaznuje krivične, ne bi imeli pravega razloga, da bi bili moralni.
15. Razpravljajte o trditvi: Ker je Bog onkraj slehernega izkustva, tako razumskega, čutnega kot mističnega, ne moremo vedeti, ali v resnici obstaja ali ne.

M 2 0 2 5 3 1 1 2 0 6

A series of 25 horizontal lines for writing, evenly spaced across the page.

V sivo polje ne pišite.

M 2 0 2 5 3 1 1 2 0 9

A series of horizontal lines for writing, spanning most of the page width. There are 23 lines in total.

Handwriting practice lines consisting of 24 horizontal lines spaced evenly across the page.

V sivo polje ne pišite.

M 2 0 2 5 3 1 1 2 1 1

Prazna stran

Prazna stran